

دریچہ ای مفہومی بہ اشار اجتماعی

ترجمہ: امام:

دکتر محمد رضا برزویی

عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق (ع)

دکتر حسن شہرکی



انتشارات
دانشگاه امام صادق علیه السلام

عنوان: دریچه‌ای مفهومی به ایثار اجتماعی
به اهتمام: دکتر محمدرضا برزویی و دکتر حسن شهرکی پور
ناشر: دانشگاه امام صادق علیه السلام
صفحه آرا: رضا عبداللهی
طراح جلد: طاهنا نجاتی
نمایه‌ساز و ناظر نسخه‌پردازی و چاپ: رضا دیبا
چاپ و صحافی: چاپ سپیدان
چاپ اول: ۱۳۹۸
قیمت: ۲۲۰/۰۰۰ ریال
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۷۹۲-۹

فروشگاه مرکزی: تهران: خیابان انقار، خیابان فخرانی و خیابان دانشگاه، مجتمع پارسا، همکف، واحد ۲
تلف: ۶۶۹۷۲۰۲
فروشگاه کتاب صادق: تهران: بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، ضلع شمالی دانشگاه
صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵ کد پستی: ۸۱۴۶۵۹۴۲ تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲
فروشگاه اینترنتی: www.kabesadiq.ir E-mail: pub@isu.ac.ir

سرشناسه: برزویی، محمدرضا -
عنوان و نام پدیدآور: دریچه‌ای مفهومی به ایثار اجتماعی / به اهتمام: محمدرضا برزویی و
حسن شهرکی پور.
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۱۹۳ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۷۹۲-۹
موضوع: ایثار
شناسه افزوده: شهرکی پور، حسن، ۱۳۴۴-
شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)
شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۸۹۲۲۷

تمام حقوق محفوظ است، هیچ بخشی از این کتاب بدون اجازه مکتوب ناشر قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی از جمله چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا و انتقال در فضای مجازی نمی‌باشد.
این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست مطالب

۱۱	 سخن ناشر
۱۳	 مقدمه حجۃ الاسلام والمسلمین شهیدی
۱۹	 پیشگفتار
	فصل اول: معناشناسی ایثار در بافت فرهنگ اسلامی / دکتر محسن ردادی،
۲۵	 دکتر محمد عترت دوست، دکتر سید حمزه مهدی غمامی
۲۵	 مقدمه
۲۶	 ۱. مفهوم شناسی
۲۶	 ۱-۱. مفهوم ایثار
۲۶	 ۱-۱-۱. تعریف ایثار
۲۷	 الف. مفاهیم مشابه و متضاد ایثار
۲۸	 ۱-۲. معیارهای ایثار
۲۹	 ۱-۳. ارکان مفهومی ایثار
۳۰	 ۱-۴. متعلق ایثار
۳۱	 ۱-۵. انگیزه ایثار
۳۳	 ۱-۶. پاداش ایثار
۳۴	 ۱-۷. چارچوب نظری در تحلیل ایثار
۳۵	 ۱-۲. مفهوم اجتماعی
۳۵	 ۱-۳. ابعاد ایثار اجتماعی بر اساس فطرت

- ۱-۳-۱. انسان‌شناسی ایثار اجتماعی ۳۵
- ۲-۳-۱. جامعه‌شناسی ایثار اجتماعی ۳۶
- ۴-۱. نسبت ایثار اجتماعی با سایر ساحت‌های زندگی بشر ۳۷
- ۱-۴-۱. دین و ایثار ۳۷
- ۲-۴-۱. ایثار و حقوق ۳۸
- ۳-۴-۱. ایثار و اقتصاد ۳۸
- ۴-۴-۱. ایثار و اسطوره ۳۸
- ۵-۴-۱. ایثار در مکاتب غربی ۳۸
- مفهوم‌کاوی واژه ایثار در زبان عربی (تبارشناسی ماده ثنائی «ثَرَّ») ۳۹
- ۱-۲. مقدمه: بر مفهوم‌کاوی واژه ایثار ۳۹
- ۲-۲. روش‌های «تبارشناسی» و «ریشه‌شناسی» ۴۰
- ۳-۲. ضرورت‌های «ریشه‌شناسی» واژگان عربی ۴۲
- ۱-۳-۲. چگونگی بحث واژگان عربی از ریشه ثنائی ۴۴
- ۲-۴. تحلیل معانی در ترکیب «حروف ث» و «ر» ۴۵
- ۱-۴-۲. حالت اول: ماده «ر + ث» ۴۶
- الف. اضافه شدن حرفی به عنوان «پسوند» ۴۸
- ب. اضافه شدن حرفی به عنوان «میان‌وند» ۴۹
- ج. اضافه شدن حرفی به عنوان «پیشوند» ۵۲
- ۲-۴-۲. حالت دوم: ماده «ر + ث» ۵۶
- الف. اضافه شدن حرفی به عنوان «پسوند» ۵۷
- ب. اضافه شدن حرفی به عنوان «میان‌وند» ۵۸
- ج. اضافه شدن حرفی به عنوان «پیشوند» ۵۹
- ۵-۲. تحلیل مفهومی واژه «ایثار» ۶۱
۳. مفهوم‌کاوی ایثار اجتماعی مبتنی بر منفعت عمومی ۶۳
- ۱-۳. مقدمه‌ای بر مفهوم‌کاوی ایثار اجتماعی ۶۳
- ۲-۳. توضیح و تبیین مفاهیم اصلی ۶۴
- ۱-۲-۳. منفعت عمومی ۶۴
- ۲-۲-۳. خدمات عمومی ۶۶

۶۸	۳-۲-۳. مصلحت عمومی
۷۰	۳-۳. نسبت ایثار اجتماعی و منفعت عمومی
۷۰	۳-۳-۱. نسبت عنصر اصلی
۷۲	۳-۳-۲. اطلاق ایثار و عدم نسبت با منفعت عمومی
۷۴	منابع

فصل دوم: تحلیل‌های مدرن اقتصادی نسبت به پدیده ایثار اجتماعی /

۷۷	دکتر محمد سلیمانی
۷۷	مقدمه
۷۸	۱. اثر تاریخی تغییر رویکرد در تحلیل‌های اقتصادی
۸۱	۲. مخصصه: روابط اقتصادی در فضای مدرن
۸۱	۲-۱. روابط اقتصادی و حسابگری منطقی
۸۲	۲-۲. فردگرایی جدید
۸۴	۲-۳. بازاری شدن روابط
۸۵	۳. مختصات تحلیل مدرن اقتصادی
۸۶	۳-۱. هستی‌شناسی تحلیل اقتصادی در فضای مدرن
۸۸	۴. امکان شکل‌گیری رفتارهای ایثارگرانه در فضای مدرن اقتصادی
۹۳	۵. مکان‌سنجی تحلیل رفتارهای مبتنی بر ایثار اجتماعی
۹۵	جمع‌بندی
۹۷	منابع

فصل سوم: تحلیل‌های روان‌شناختی نسبت به پدیده ایثار اجتماعی /

۹۹	دکتر روح‌الله عباسی، فائزه رئیسی، روح‌الله دهقانی
۹۹	مقدمه
۱۰۰	۱. رویکردهای روان‌شناختی به پدیده ایثار اجتماعی
۱۰۰	۱-۱. رویکرد زیست‌شناختی
۱۰۱	۱-۲. رویکرد روان‌تحلیل‌گری
۱۰۱	۱-۲-۱. نظریه فروید
۱۰۱	۱-۲-۲. نظریه آلفرید
۱۰۲	۱-۲-۳. نظریه یونگ

۱۰۲	۱-۲-۴. نظریه بالبی
۱۰۳	۱-۳. رویکرد رفتارگرایی
۱۰۴	۱-۳-۱. نظریه اسکینر
۱۰۴	۱-۳-۲. نظریه بندورا
۱۰۵	۱-۴. رویکرد انسان‌گرا
۱۰۵	۱-۴-۱. نظریه مازلو
۱۰۷	۱-۴-۲. نظریه ویکتور فرانکل
۱۰۷	۱. تحلیل کلی رویکردهای روان‌شناختی
۱۰۸	جمع‌بندی
۱۱۰	منابع

فصل چهارم: تأثیر ایثار مجازی بر ایثار اجتماعی / دکتر محمدرضا برزویی،

۱۱۳	علی زرودی
۱۱۳	مقدمه
۱۱۵	۱. مطالعات نظری
۱۱۵	۱-۱. فضای مجازی و افزایش انزواء اجتماعی
۱۱۶	۱-۲. فضای مجازی و گسترش ارتباطات اجتماعی
۱۱۶	۱-۳. فضای مجازی و درخواست حمایت اجتماعی
۱۱۷	۱-۴. فضای مجازی، زبان و فرهنگ شفاهی
۱۱۷	۱-۵. سلبریتی‌های فضای مجازی و ایثار اجتماعی
۱۱۹	۱-۶. گمنشافت و گزلفشافت، همبستگی مکانیکی و روانیکی
۱۲۰	۲. رابطه فضای مجازی و ایثار اجتماعی
۱۲۰	۲-۱. پیامدها و تأثیرات سازنده و مثبت فضای مجازی بر ایثار اجتماعی
۱۲۱	۲-۲. پیامدها و تأثیرات مخرب و منفی فضای مجازی برای ایثار اجتماعی
۱۲۳	جمع‌بندی
۱۲۴	منابع

فصل پنجم: سوژه مدرن، خودخواهی دگرخواهی / دکتر آرمان ذاکری ۱۲۹

۱۲۹	مقدمه
۱۳۰	۱. جریان ضدفایده‌گرایی

۱۳۲.....	۲. دگردیسی همبستگی اجتماعی در ایران.....
۱۳۳.....	۳. روند تکوین سوره فردگرایی خودخواه.....
۱۳۶.....	۴. دیگرخواهی و ایثار اجتماعی در جامعه ایران.....
۱۳۷.....	منابع.....
۱۳۹.....	فصل ششم: سرمایه اجتماعی و ایثار / دکتر محسن ردادی.....
۱۳۹.....	مقدمه.....
۱۴۰.....	۱. تعریف مفاهیم.....
۱۴۰.....	۱-۱. ایثار شناختی.....
۱۴۲.....	۱-۱. سرمایه اجتماعی.....
۱۴۵.....	۲. چرچو (نظریه) پیوند ایثارشناختی و سرمایه اجتماعی.....
۱۴۶.....	۲-۱. آیات مبارکه مخلصین.....
۱۴۸.....	۲-۲. آیه مبارکه قدحور.....
۱۴۹.....	۲-۳. آیه مبارکه ابرار.....
۱۵۱.....	منابع.....
.....	فصل هفتم: تأثیر اندیشه دینی در ایثار اجتماعی / دکتر محمدصادق کوشکی،
۱۵۳.....	دکتر سیدجواد حسینی.....
۱۵۳.....	مقدمه.....
۱۵۴.....	۱. جایگاه ایثار در اندیشه دینی.....
۱۵۶.....	۲. نقش ایثار در جامعه اسلامی ایران.....
۱۵۷.....	۲-۱. موانع ایثار همگانی در جامعه اسلامی ایران.....
۱۵۸.....	۲-۱-۱. حفظ هویت دینی در جامعه.....
۱۵۹.....	منابع.....
۱۶۱.....	فصل هشتم: نگاه تمدنی به ایثار اجتماعی / آقای هادی غیاثی.....
۱۶۱.....	مقدمه.....
۱۶۲.....	۱. رویکرد عینیت‌گرا به ایثار اجتماعی.....
۱۶۲.....	۱-۱. کارکردهای ایثار اجتماعی.....
۱۶۴.....	۲. رویکرد انتقادی به ایثار اجتماعی.....

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
 وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
 فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
 (قرآن کریم. سوره مبارکه النمل/ آیه شریفه ۱۵)

سخن ناشر

فلسفه وجودی دانشگاه امام صادق (علیه السلام) که از سوی ریاست فقید دانشگاه به کرات مورد توجه قرار گرفته، ریت نیروی انسانی متعهد، باتقوا و کارآمد در عرصه عمل و نظر است. از این طریق دانشگاه بتواند نقش اساسی خود را در سطح راهبردی به انجام رساند.

از این حیث «تربیت» را می‌توان ستون محوری یاد نمود که وظایف و کار ویژه‌های دانشگاه، در چارچوب آن معنا می‌یابد؛ زیرا که «علم» بدون «تزکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جامعه باشد، عاملی مشکل‌ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متاثر و دگرگون می‌سازد.

از سوی دیگر «سیاست‌ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی‌توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست‌ها در گرو انجام پژوهش‌های علمی و بهرمندی از نتایج آنهاست. از این منظر پیسگانان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان‌های فکری و اجرایی به حساب می‌آیند و نمی‌توان آینده درخشانی را بدون توانایی‌های علمی - پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ‌گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق (علیه السلام) در واقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم‌اکنون ثمرات

نیکوی آن در فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیان‌گذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با اتکا به تأییدات الهی و تلاش همه‌جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام‌عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی‌های جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی و تسهیل شرایط آسایش‌بخش اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، سیرت‌نامه و... تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهاده‌اند - درک کاستی‌ها و اصلاح آنهاست تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت منجر به مکتب علمی امام صادق (علیه‌السلام) را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت (ان شاء الله).

وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ

معاونت پژوهشی دانشگاه